

Järjestöbarometri 2010

Juha Peltosalmi, Marja Vuorinen,
Riitta Särkelä

Järjestöbarometri 2010.

www.stkl.fi

Yhdistävä tekijä

Järjestöbarometri 2010 -aineistot

♥ Kyselyaineistot, joissa vastaajina:

- 84 valtakunnallisten järjestöjen johtajaa (55%)
- 159 aluetyöntekijää (56%)
- 28 kuntoutuspäällikköä (53%)
- 1 037 paikallisyhdistystä (48%)

♥ Tilastoaineistot:

- RAY:n avustustiedot
- Kelan kuntoutustilastot

Järjestöbarometri 2010.

Toimintaympäristön muutos

- ♡ Kansalaisaktiivisuuden muutos
- ♡ Eriarvoisuuden kasvu ja palvelujen saamisen ongelmat
- ♡ Raha-automaattiyhdistyksen asema ja linjaukset
- ♡ Veroratkaisut ja yleishyödyllisyys
- ♡ Järjestöjen palvelutoiminnan tulevaisuus

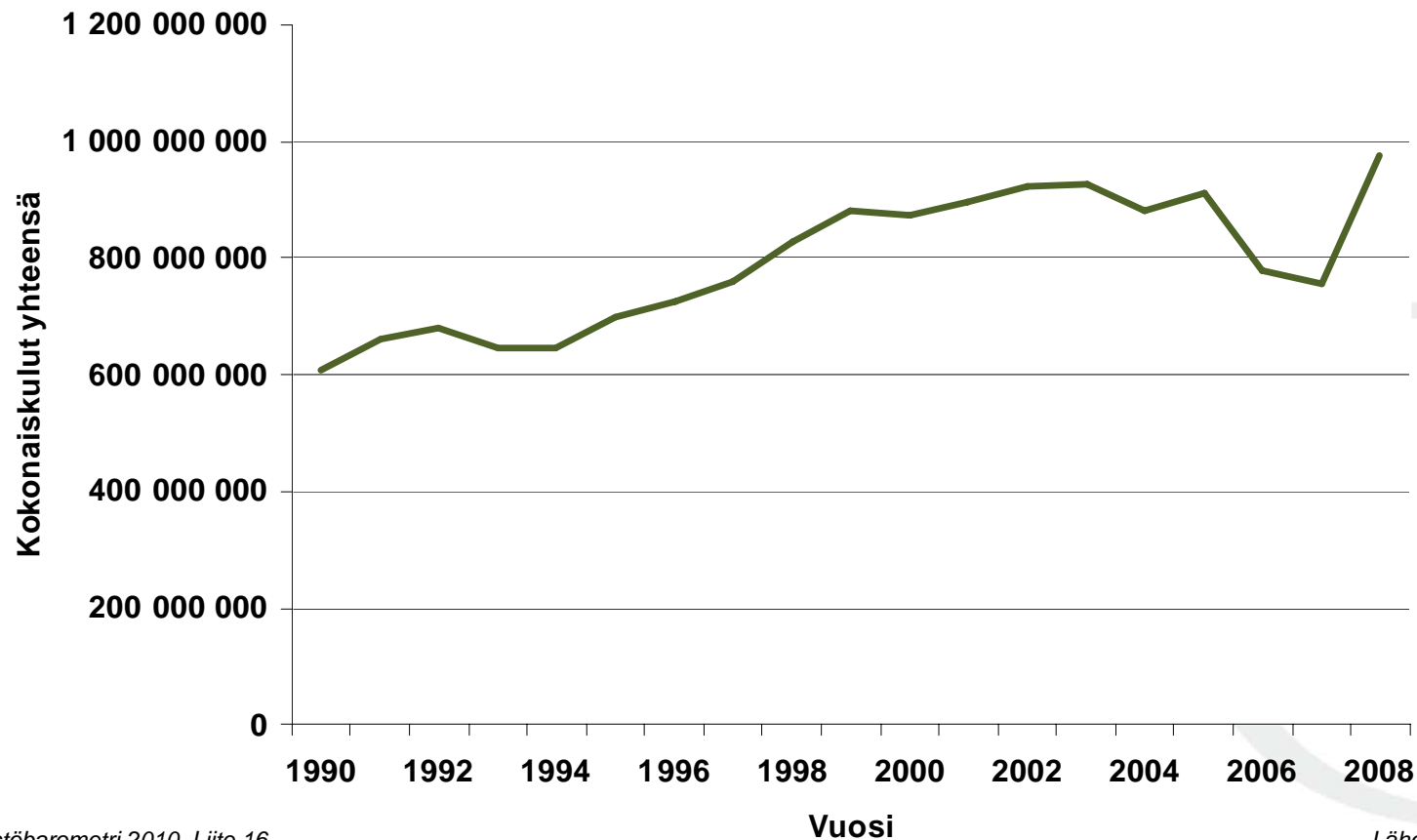
Esityksen sisältö

- ♥ Järjestöjen talousnäkymät heikentyneet
- ♥ Vaikuttamistoiminta laajaa ja tehokasta
- ♥ Kuntoutuksessa on käynnissä pudotuspeli

Järjestöjen talousnäkymät heikentyneet

RAY:n yleisavustusten kasvu taittunut
Kilpailu ja hankintalain tulkinnat kiristävät
palvelutuotantoa
Kuntien talous vaikuttaa yhdistyksiinkin

STKL Valtakunnallisten järjestöjen (n=113) yhteenlasketut kokonaiskulut

Järjestöbarometri 2010. Liite 16.

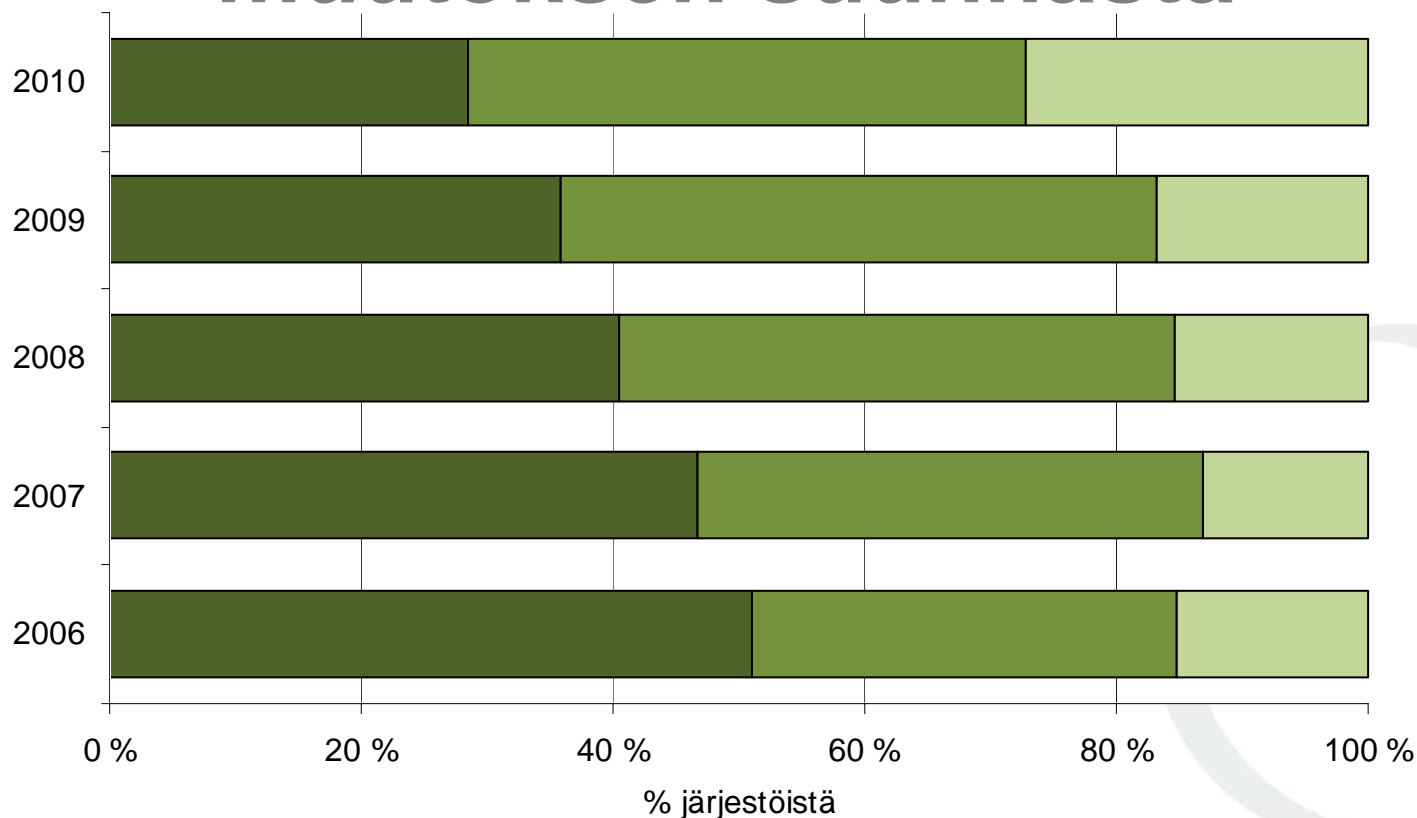
Lähde:RAY:n avustustiedot.

www.stkl.fi

Yhdistävä tekijä

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry

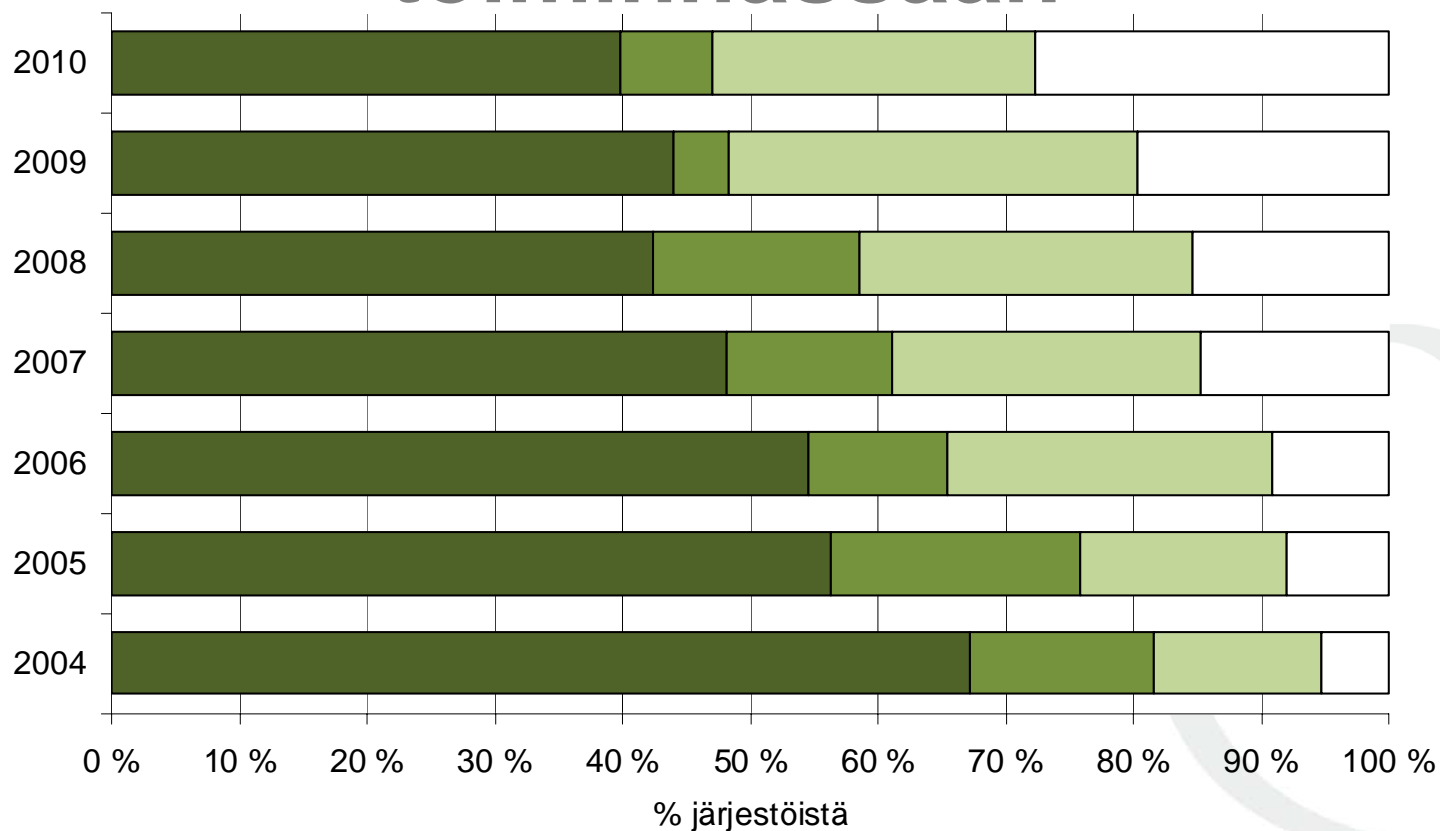
Järjestöjen arvio toimintaansa koskevan muutoksen suunnasta

Järjestöbarometri 2010. Kuvio 25.

Laajentaminen
 Pysyminen ennallaan
 Supistaminen

Järjestöjen arvio palveluntuottamisen painoarvosta toiminnassaan

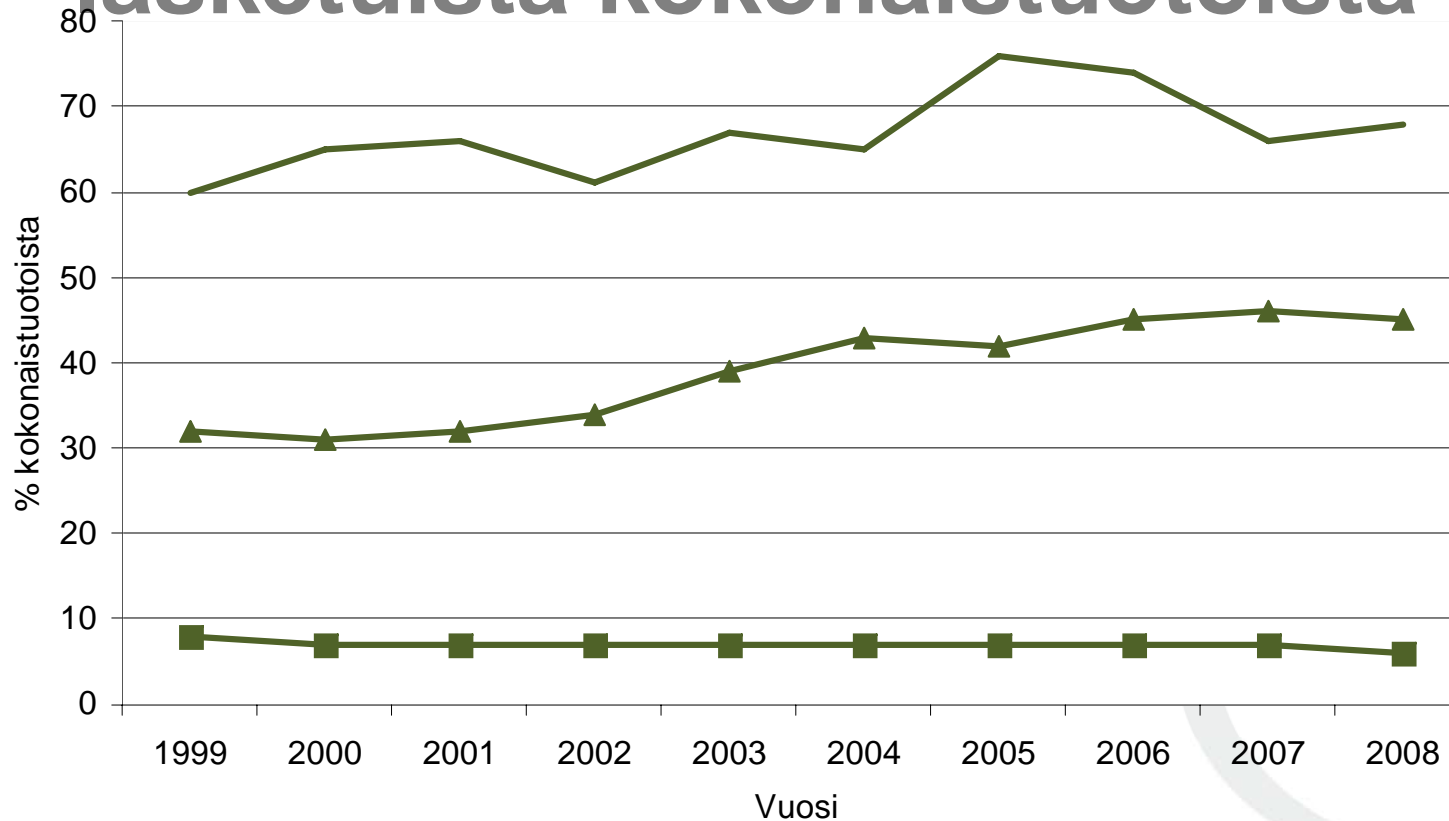

Järjestöbarometri 2010. Kuvio 26.

■ Suuri ■ Kohtalainen ■ Pieni □ Ei koske järjestöä

RAY:n A- ja C-avustusten osuus järjestöjen yhteensä

lasketuista kokonaistuotoista

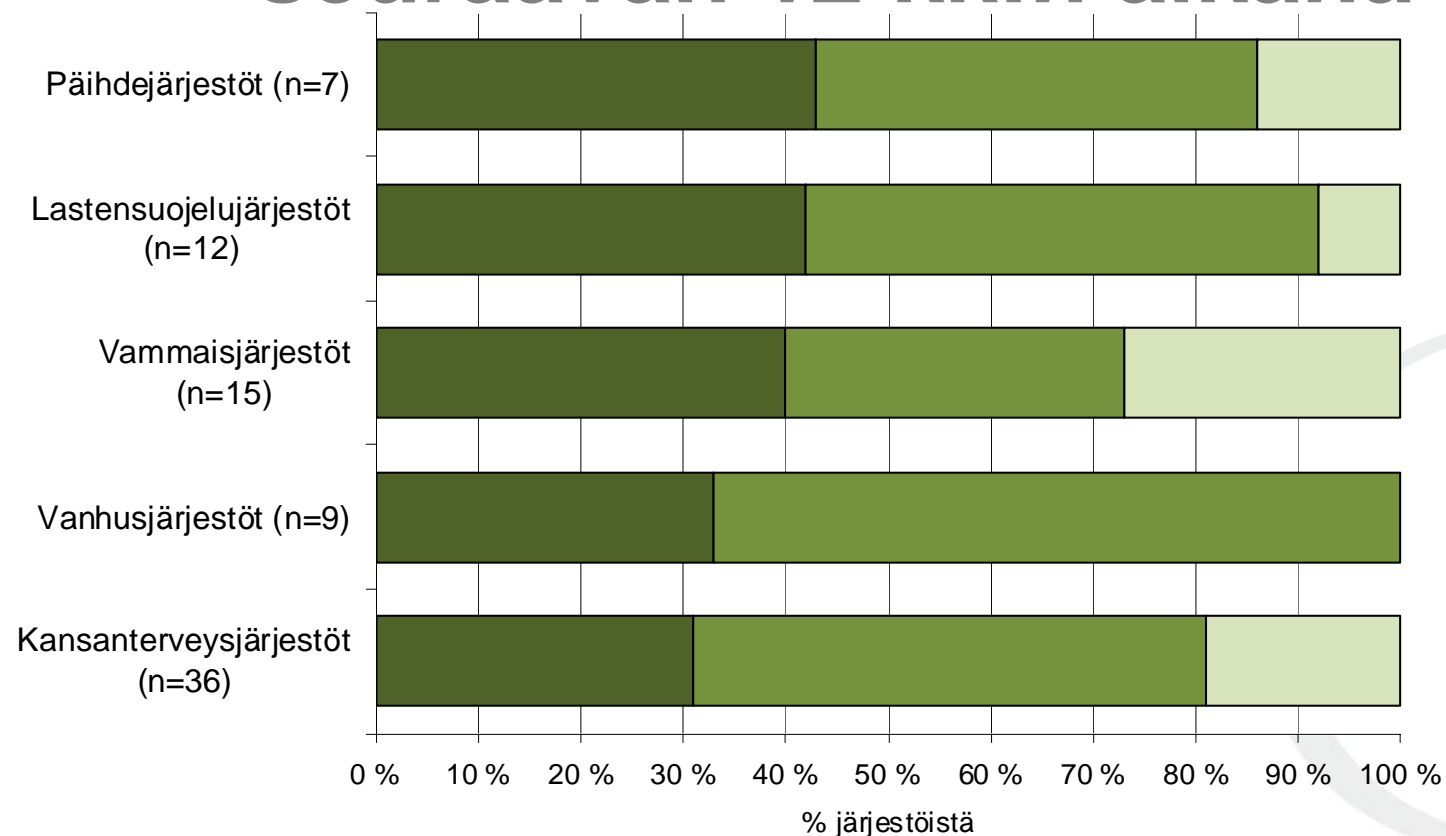

Järjestöbarometri 2010. Kuvio 31.

— Pienet järjestöt —▲— Keskisuuret järjestöt —■— Suuret järjestöt

Lähde:RAY:n avustustiedot.

STKL Järjestöjen arvio taloudellisen tilanteensa muutoksesta seuraavan 12 kk:n aikana

Järjestöbarometri 2010. Kuvio 36.

www.stkl.fi

■ Heikkenee ■ Pysyy ennallaan □ Paranee

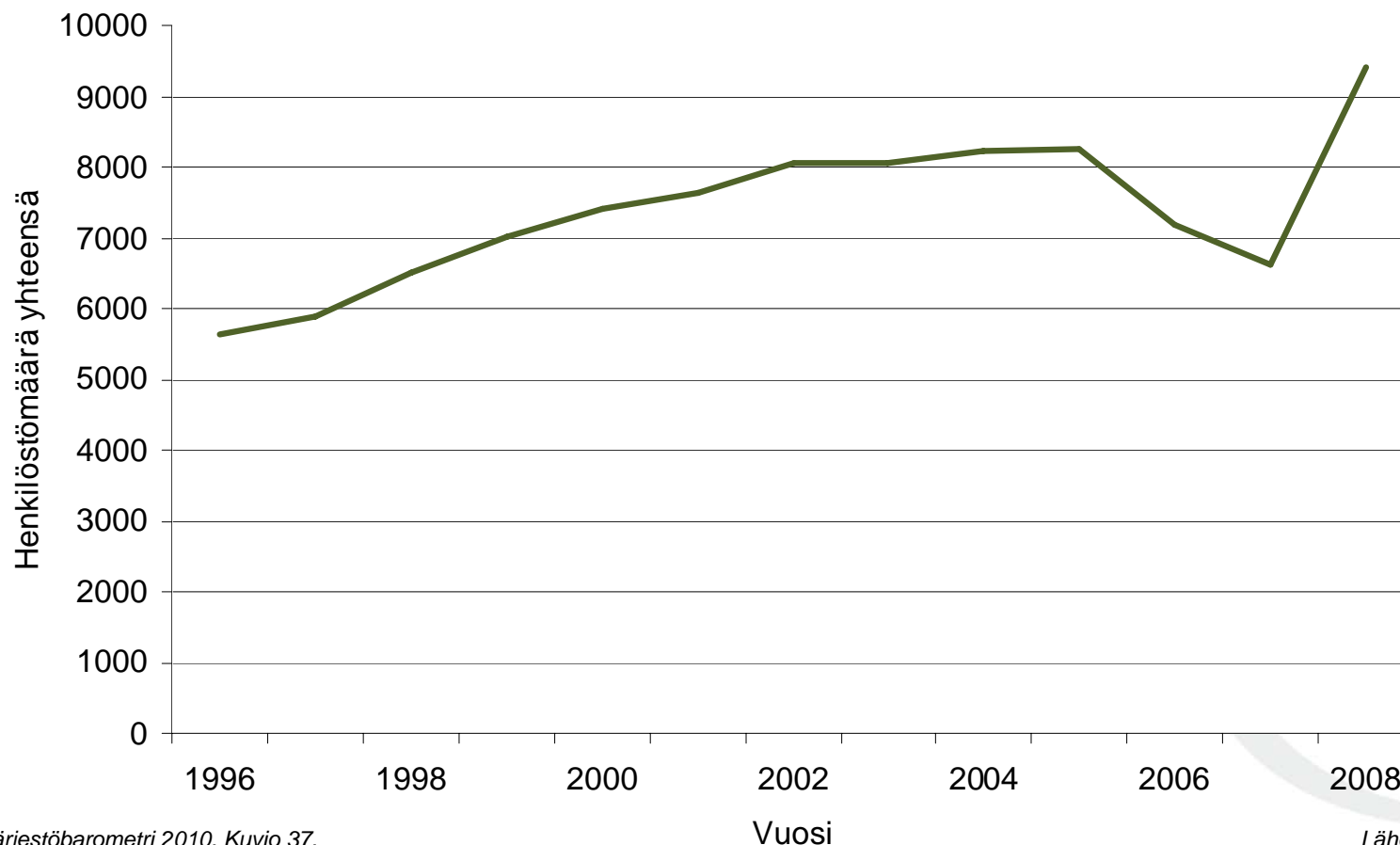
Yhdistävä tekijä

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry

STKL

Valtakunnallisten järjestöjen (n=113) yhteenlaskettu henkilöstömäärä

Järjestöbarometri 2010. Kuvio 37.

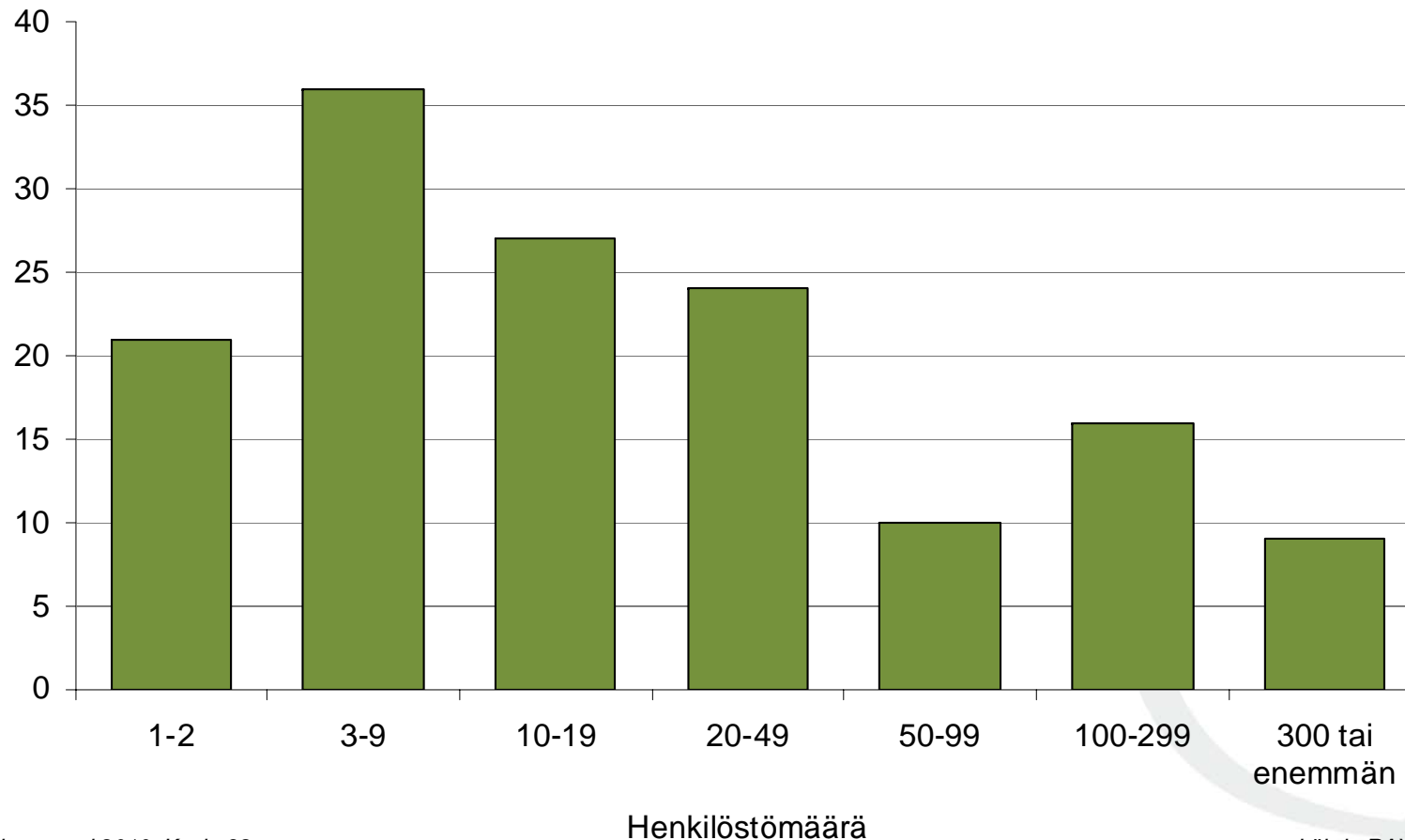
Lähde:RAY:n avustustiedot.

www.stkl.fi

Yhdistävä tekijä

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry

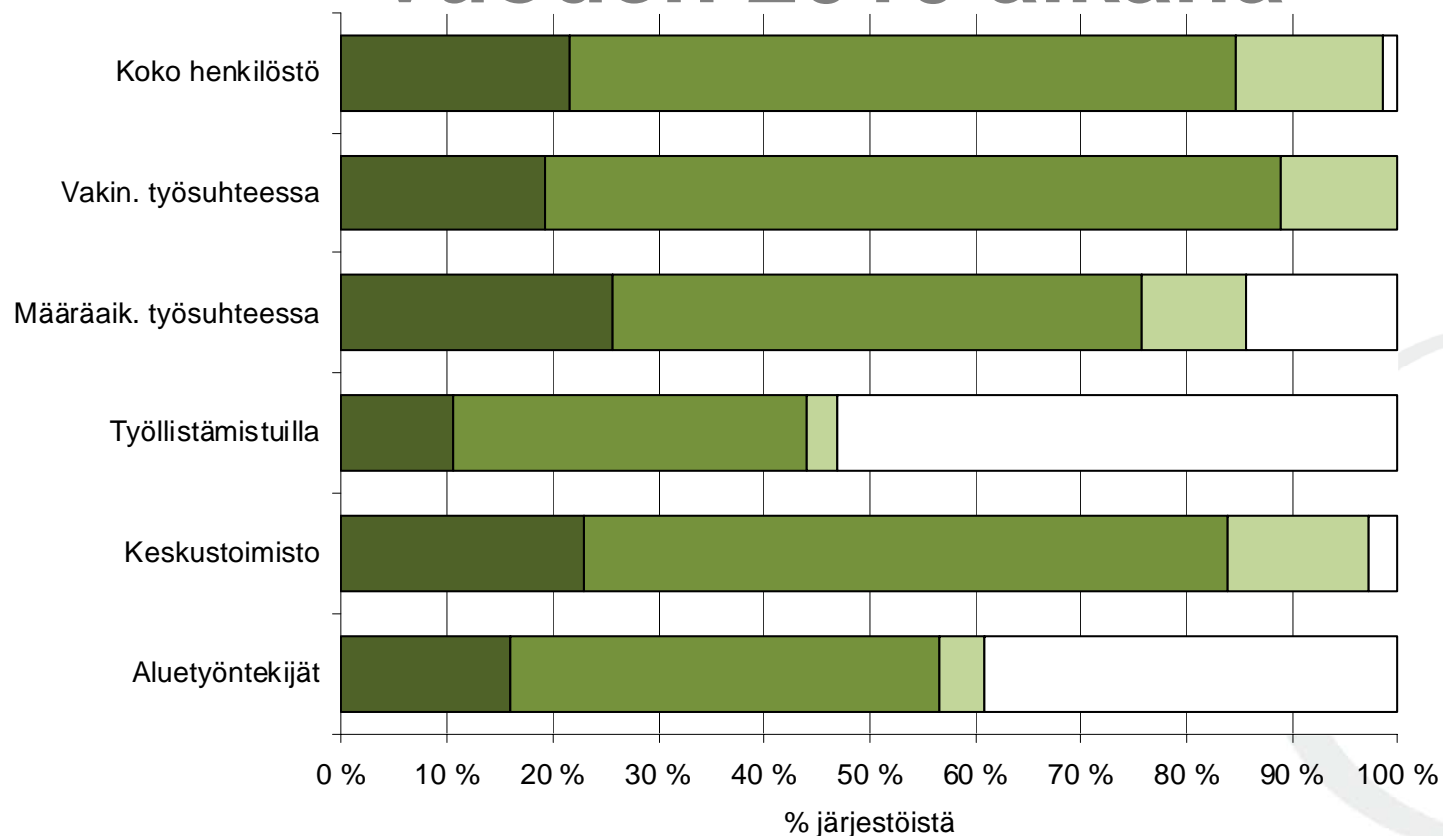
Valtakunnalliset järjestöt (n=143) henkilöstömäärän mukaan

Järjestöbarometri 2010. Kuvio 38.

Lähde:RAY:n avustustiedot.

Järjestöjen arvio henkilöstömäärän muutoksesta vuoden 2010 aikana

Järjestöbarometri 2010. Kuvio 39.

Vähenee
 Pysyy ennallaan
 Lisääntyy
 Ei henkilökuntaa

Talousnäkymät huolettavat valtakunnallisia järjestöjä

- ♥ 23% järjestöistä pitää taloudellista tilannettaan melko huonona tai huonona
- ♥ 35% arvioi taloustilanteensa huononevan vuoden kuluessa
- ♥ 31% järjestöistä RAY:n yleisavustus (Ay) pienentynyt vuodesta 2009
- ♥ 45% järjestöistä RAY:n kohdennettu avustus (Ak) pienentynyt vuodesta 2009
- ♥ 27% arvioi toimintansa olevan supistumassa
- ♥ 22% ennakoi henkilöstösupistuksia seuraavan 12 kuukauden aikana

Järjestöbarometri 2010.

Kuntien tuki paikallistoiminnalle pienentynyt

- ♡ 52% yhdistyksistä sai kunnalta toiminta-avustusta vuonna 2009, keskimäärin 600 euroa
- ♡ Avustuksen osuus keskimäärin 15% talousarviosta, pienimmillä yhdistyksillä 28%
- ♡ 61% yhdistyksistä avustuksen määrä oli alle tuhat euroa
- ♡ 26% yhdistyksistä avustus vähentynyt ja 7% loppunut
- ♡ Kunnilta saadut tilat kallistuneet: 41% maksaa toimintatiloistaan aikaisempaa enemmän

Vaikuttamistoiminta laajaa ja tehokasta

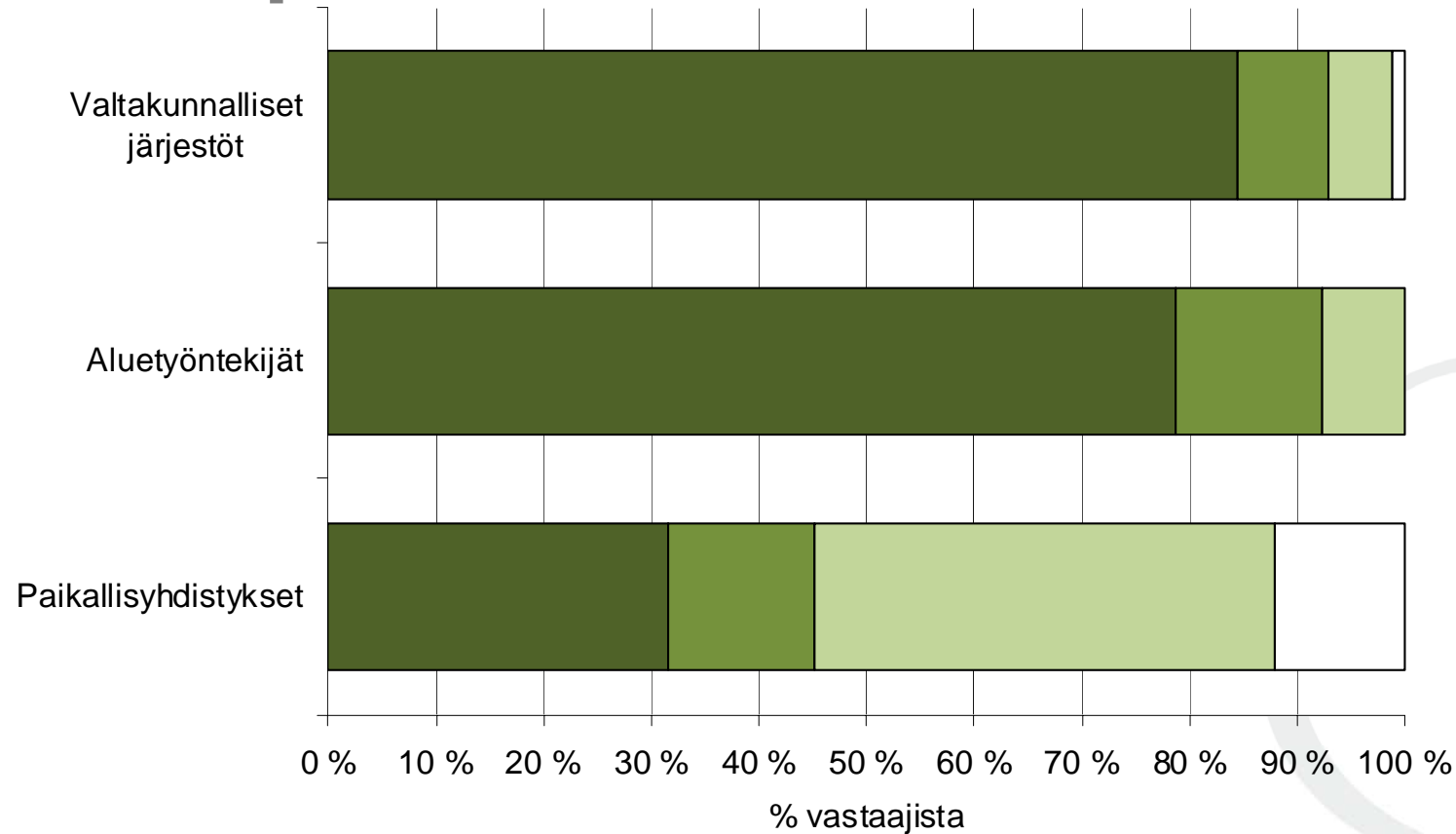

Järjestöbarometri 2010.

www.stkl.fi

Yhdistävä tekijä

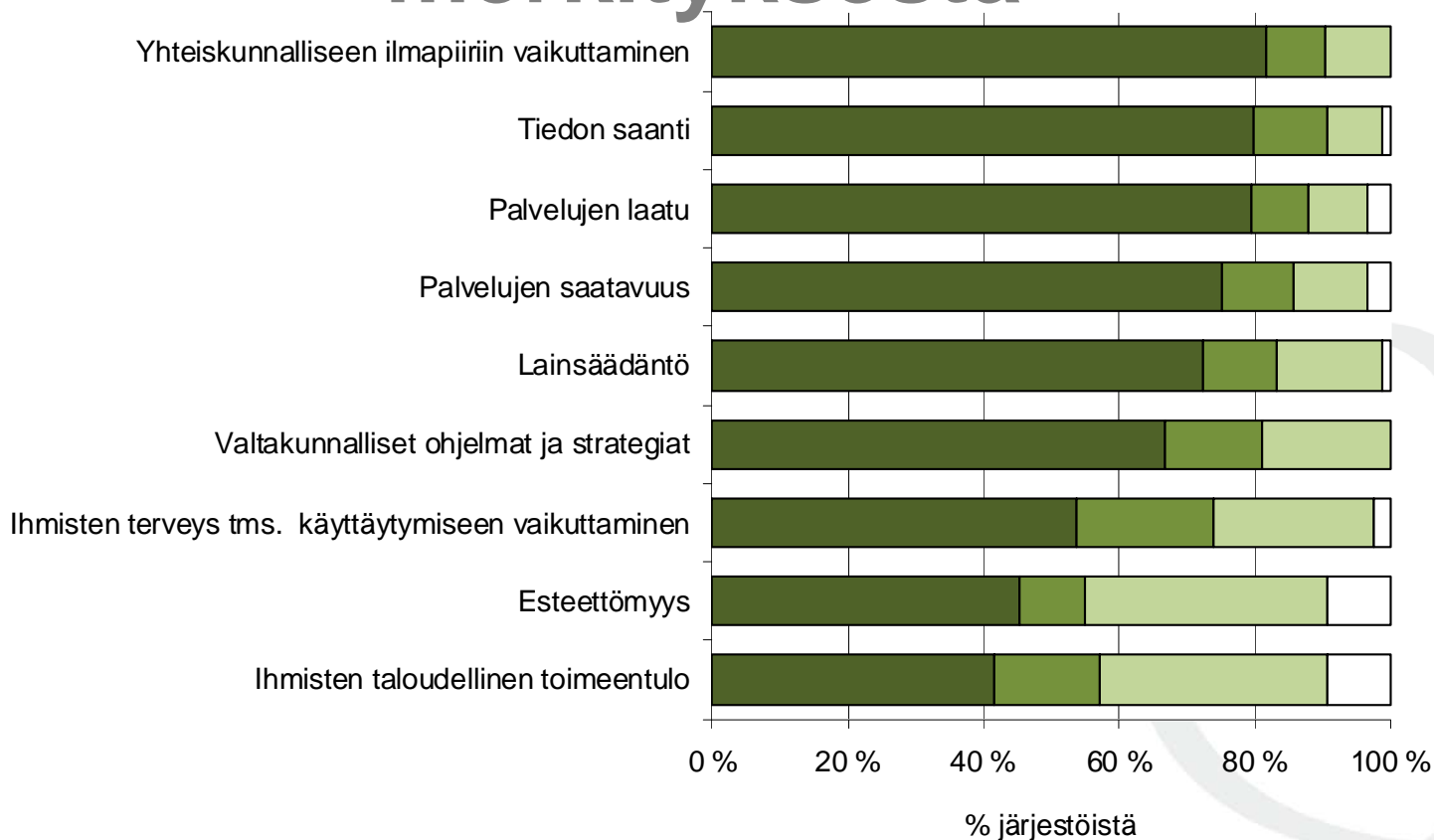
Arvio vaikuttamistoiminnan painoarvosta toiminnassa

Järjestöbarometri 2010. Kuvio 40.

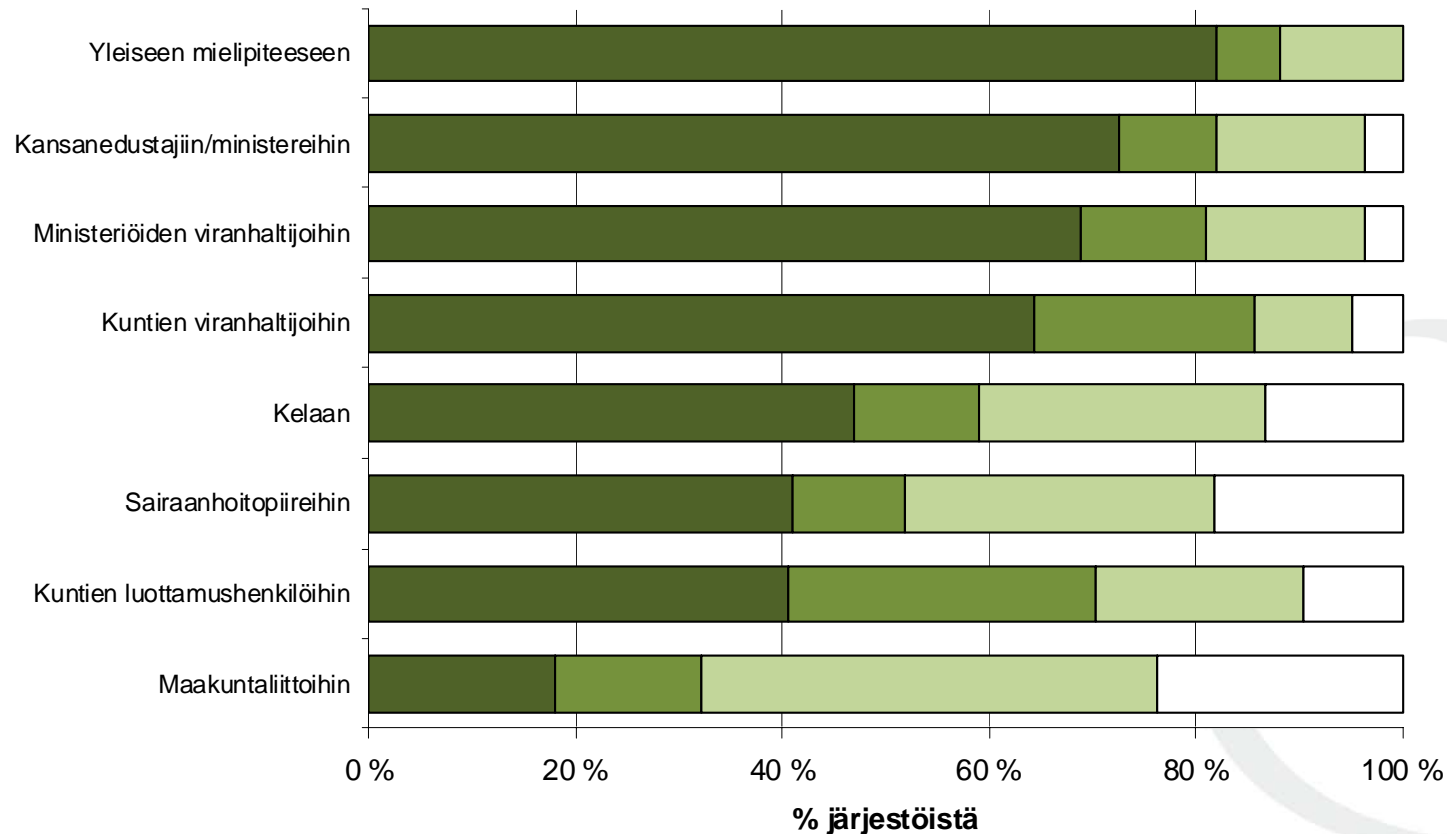
■ Suuri ■ Kohtalainen ■ Pieni □ Ei koske järjestöä

Järjestöjohtdon arvio eri vaikuttamiskohteiden merkityksestä

Järjestöbarometri 2010. Kuvio 41.

STKL Järjestöjohdon arvio, paljonko järjestön vaikuttamistoimintaa suunnataan eri tahoihin

Järjestöbarometri 2010. Kuvio 43.

www.stkl.fi

Paljon
 Jonkin verran
 Vähän
 Ei koske järjestöä

Yhdistävä tekijä

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry

STKL

Valtakunnallisten järjestöjen vaikuttamistoiminnan tyypit

	VAIKUTTAMISTOIMINNAN TYYPIT		
	Laaja-alaisesti vaikuttamaan pyrkivät	Asenteisiin ja tiedon saantiin vaikuttamaan pyrkivät	Järjestöt, joilla ei ole varsinaista vaikuttamistehtävää
Osuus kaikista järjestöistä	52%	36%	12%
Tyypillisimmät toimialat	100% vanhusjärjestöistä, 73% vammaisjärjestöistä, 50% kansanterveysjärjestöistä	54% lastensuojelujärjestöistä, 44% kansanterveysjärjestöistä, 38% päihdejärjestöistä	67% lomajärjestöistä, yksittäisiä eri toimialojen järjestöjä
Vaikuttamistoiminnan erityispiirteet	Pyrkimys vaikuttaa laajasti eri kohteisiin ja tahoihin: eri tasojen päätöksenteko, palvelut, tiedonsaanti, yhteiskunnan ilmapiiri ja yleinen mielipide. Paljon henkilöjäseniä, joiden edunvalvontaan liittyen laajaa vaikuttamistoimintaa	Pyrkimys vaikuttaa tiedonsaantiin, yhteiskunnalliseen ilmapiiriin ja yleiseen mielipiteeseen. Henkilöjäseniä joko ei ole tai jäsenistön etuja ajetaan pyrkimällä saamaan aikaan asenteiden ja ilmapiirin muutosta yhteiskunnassa	Toiminta keskittyy ensisijaisesti muuhun kuin vaikuttamistoimintaan, esimerkiksi palveluntuotantoon

Järjestöbarometri 2010. Taulukko 37.

www.stkl.fi

Yhdistävä tekijä

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry

Valtakunnallinen vaikuttamis- toiminta laajaa ja tehokasta

- ♥ 84% järjestöistä näkee oman vaikuttamistoiminnan ja 75% järjestöjen yhteisen vaikuttamistoiminnan onnistuneen hyvin tai kohtalaisesti
- ♥ Onnistuttu mm. saavuttamaan tunnettuus ja asema, vakavasti otettavana toimijana omalla erityisalallaan
 - saatu edustajia toimikuntiin ja työryhmiin sekä lausunto- ja kannanottopyyntöjä
 - onnistuttu vaikuttamaan mm. lainsäädäntöön, hallitusohjelmiin, yleiseen mielipiteeseen
- ♥ Järjestöjen yhteinen vaikuttamistoiminta on lisääntynyt, mutta se kaipaa suunnitelmallisuutta

Järjestöbarometri 2010.

Alueellisen ja paikallisen vaikuttamisen haaste

- ❧ Sosiaali- ja terveystieteellinen päätöksentekotapa siirtynyt yhä enemmän kuntapäätäjille
- ❧ Yksin työskentelevät aluetyöntekijät ja vapaaehtoisvoimin toimiva yhdistyskenttä eivät pysty vastaamaan alueellisen ja paikallisen vaikuttamistoiminnan haasteisiin
- ❧ Valtakunnallisten järjestöjen löydettävä toimintatapoja paikallisen vaikuttamisen vahvistamiseen
=> varmistettava alueellisen toiminnan resurssien säilyminen

Kuntoutuksessa on käynnissä pudotuspeli

Kuntoutuspalvelut ovat monen tahon tuottamia ja rahoittamia

- ♥ KELA (kuntoutuspalveluja 83 770 hlölle v. 2009)
 - ammatillista kuntoutusta vajaakuntoisille (edistetään työhön pääsyä tai siellä pysymistä)
 - lääkinnällistä kuntoutusta vaikeavammaisille (paljolti lapsia ja nuoria aikuisia)
 - Harkinnanvarainen kuntoutus (esim. kursseja, yksilöllisiä kuntoutusjaksoja yms.)

Kuntoutuspalveluja rahoittavat myös:

- ♡ Kunnat (perus- ja erikoissairaanhoido, sosiaalitoimi)
- ♡ Vakuutuslaitokset
- ♡ Työhallinto
- ♡ Peruskoulujen erityisopetus
- ♡ Valtion sotainvalidi- ja veteraanikuntoutus
- ♡ RAY

Järjestöt kuntoutuspalvelujen kehittäjiä ja edelläkävijöitä

- ♡ Sopeutumisvalmennus- ja kuntoutuskurssit
- ♡ Ryhmämuotoiset avokuntoutuspalvelut
- ♡ Kuntoutusohjaus, -neuvonta, tietopalvelut
- ♡ Terapiapalvelut, apuvälinepalvelut, ammatillinen erityisopetus, päihdekuntoutus ym.

- ♡ Vaativaa kuntoutusta erityisryhmille, kuntoutusta työelämän ulkopuolella oleville, väliinputoajaryhmille, yli 65-vuotiaille

Järjestöbarometri 2010.

STKL

Kuntoutuspalvelujen tuottaminen käynyt erittäin hankalaksi

- ♡ KELA:n hankintaprosessi, hankintalain tulkinta ja kilpailutusmenettelyt raskas, epätarkoituksenmukainen, yksityiskohtainen
- ♡ palvelutuottajan taloudellinen riski vaikea
- ♡ palvelujen alihinnoittelu kestänyt
- ♡ kokeneet palvelutuottajat vaikeuksissa
- ♡ osa palvelutuottajista harkitsee palvelujen lopettamista

Järjestöbarometri 2010.

www.stkl.fi

Yhdistävä tekijä

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry

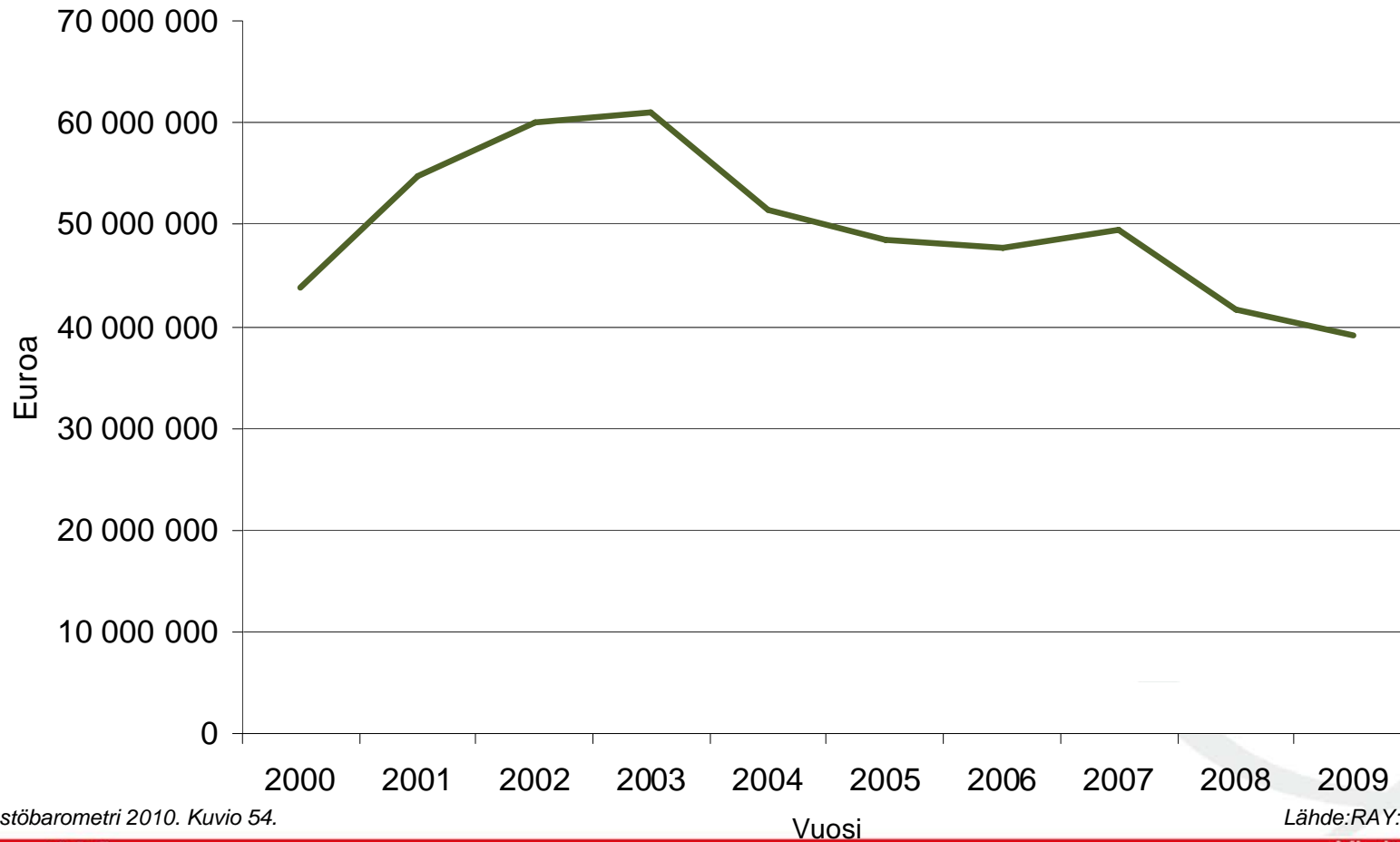
Järjestöjen ratkaisuehdotuksia Kelan hankintamenettelyyn:

- ♡ Kelan ja järjestöjen kesken tiivis neuvotteluyhteys ja dialogi ennen sopimuksia
- ♡ suorahankinta aina kun se on mahdollista
- ♡ kilpailutusmenettelyn keventäminen
- ♡ kuntoutuksen profiilia on korotettava niin terveydenhuollossa kuin Kelan sisälläkin

RAY rahoittaa niiden kuntoutusta, jota muut eivät rahoita:

- työelämän ulkopuolella olevat
 - ikäihmiset
- Monenlaiset väliinputoajaryhmät, esim.
 - ei-vaikeavammaiset lapset
 - kehittämistoiminta

Kuntoutukseen myönnettyt RAY-avustukset v. 2000-2009

Järjestöbarometri 2010. Kuvio 54.

Lähde:RAY:n avustustiedot.

Mitä nyt tarvitaan?

- ♥ Kansaneläkelaitoksen ja muiden palveluja ostavien kilpailutusmenettelyä kevennettävä
- ♥ RAY:n rahoitus kuntoutukseen turvattava
- ♥ Lakisääteisen kuntoutuksen ikäraja 68 vuoteen
- ♥ Kuntoutuksen arvostusta nostettava ja vastuita selkiytettävä

Järjestöbarometri 2010.